

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Boșana”, „Brădetul”, „Casa de păstrare”
„Miercurea”, „Casa de păstrare” Seliște, „Chioveana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economul”,
„Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hașegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Lucea-
fêrul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”,
„Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”,
„Victoria”, „Vlădeasa” și „Zlăgheana”.

Prețul de prenumerare:
pe 1 an K 16—, pe 1/2 an K 8—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul V.

Sibiu, 2 Maiu 1903.

Nr. 18.

Cuota de binefacere.

Intre criticele ce s'au făcut câte-odată băncilor noastre, din locuri competente și incompetent, am vădut amintindu-se des și chestiunea distribuirii sumei destinate pentru scopuri de binefacere și culturale și făcându-se cele mai diferite propuneri. Quot capita, tot sensus.

Băncile, ce e drept, nu au prea ascultat de toate aceste sfaturi și au lucrat fie-care după împrejurările în cari se află. Și bine au făcut.

La un popor ca și al nostru, cu atâte lipsuri și trebuințe, mari și ardețoare, e prea natural că toți câți se preocupă de o întreprindere sau instituțiune care luptă cu greutate materiale, se gândesc în primul moment la băncile noastre și așteaptă ori reclamă concursul lor. Dar tot atât de natural este, că băncile nu pot satisface toate trebuințele, deoarece-ce între aceste și între mijloacele disponibile nu există nici o proporțiune.

Și astfel fie-care bancă va trebui să se mărginească la cea-ce poate face și va trebui să țină cont de împrejurările în cari se află, de nenumăratele lipsuri, interese, inclinațiuni și poate și slăbiciuni.

O reformă serioasă și într-un adevăr folositoare se poate face în această direcțiune numai dacă s'ar fi putut realiza inițiativa luată de Delegațiunea Băncilor pentru concentrarea sumelor destinate pentru scopuri de binefacere. Dar această idee a atins prea multe interese și considerațiuni, și astfel a trebuit deocamdată abandonată.

Dar chiar și între stările de astăzi va putea fi numai folositor, dacă vom da loc diferitelor vederi asupra acestei chestiuni, pentru-că între propunerile ce se vor ivi pe această cale, fără îndoială vor fi multe, cari se vor

pute realiza și a căror realizare va fi de folos real.

Plecând din acest punct de vedere, dăm loc și următorului articol, primit din partea unui amic al foii noastre, care s'a ocupat mai deaproape cu această chestiune și ne scrie următoarele:

Cari sunt scopurile pentru cari băncile românesce contribuie din cuota lor de binefacere?

Iată cele mai însemnate:

1. Ajutorarea școalelor și școlarilor:

a) pentru trebuințele curente ale școalelor (salarii etc.);

b) pentru zidirea de școale;

c) pentru înființarea de fonduri școlare;

d) pentru mesele studenților din diferitele centre;

e) stipendii și ajutoare pentru studenți dela gimnasia și școale comerciale;

f) pentru școale de meseriași, pentru catechisarea ucenicilor dela meserii și stipendii și ajutoare pentru ucenici și sodali;

g) ajutoare fondurilor studenților miseri și morboși dela diferitele noastre gimnasia;

h) ajutoare diferitelor societăți academice-literare, societăților de pe lângă institutele teologice, etc.

2. Ajutorarea bisericilor, între cari contribuiri mai însemnate pentru clădirea catedralei din Sibiu, fonduri protopopesce, etc.

3. Ajutorarea diferitelor asociațiuni și reuniuni:

a) Asociațiunea pentru lit. rom. și cultura pop. rom. cu despărțemintele sale și Casa Națională;

b) Asociațiunile pentru sprijinirea sodalilor rom. și reuniunile de sodali;

c) Reuniunile de muzică și corurile vocale;

d) Reuniunile de înfrumșetare ale orașelor;

e) Reuniunile igienice;

f) Societatea teatrală;

g) Reuniunile de femei;

h) Casinele;

i) Reuniunile de pompieri;

k) Reuniunile de agricultură.

4. Alte instituțiuni folositoare:

a) Fonduri pentru înființarea de spitaturi;

b) Biblioteci populare comunale și cercuale;

c) Fonduri pentru săraci;

d) Fonduri pentru ajutorarea orfanilor;

- e) Contribuiri pentru Albumurile de cusături și pentru albumurile colorate;
- f) Fonduri pentru grădini de altoi;
- g) Fonduri cu mențiune culturală;
- h) Fonduri pentru scopuri de binefacere;
- i) Ajutor pentru o fundație a unui regiment;
- k) Fond pentru un orologiu la biserică;
- l) Ajutor pentru hală de vânzare;
- m) Pentru gremiul comercial;
- n) Stipendii pentru trimiterea de industriași la cursul de mecanică;
- o) Stipendii pentru trimiterea de țărani la școalele de grădinărit și de vințeleri, etc.

Cine ar pute să nege, că una barem, din căile pe cari se scurg aceste ajutoare, nu ar fi bună? Din contră recunoaştem în toată sinceritatea, că ajutoarele de multezeci de mii, cari băncile noastre le distribuie pentru scopuri de cultură și binefacere, fac servicii foarte prețioase adesea indispensabile, instituțiilor noastre.

„Albina” singură susține s. e. masa studenților dela școalele medii din Sibiiu și an de an a alimentat fondul școlii civile de fete a Asociațiunii cu câte 1000 fl. Numai suma donată școlii Asociațiunii și școlii Reuniunii femeilor române din Sibiiu se urcă la câte-vazeci de mii de coroane. Și tot așa și alte bănci au destinat ajutoare — în proporția veniturilor de cari dispun — pentru diferitele scopuri mai sus înșirate, tot scopuri vrednice a se jertfi pentru ajungerea lor.

Dar ori-cât de folositoare au fost și sunt ajutoarele distribuite de băncile noastre, și ori-cât de bine prind în anumite împrejurări chiar și câte 5 coroane, cum vedem că distribuie unele bănci, totuși ar fi folositor dacă distribuirea cotei de binefacere s'ar face în mod mai sistematic și cu considerare la unele trebuințe vitale până-acum trecute cu vederea.

Țăranul nostru trebuie îndrumat pe calea progresului și a culturai raționale, ca prin aceasta să se poată ridica din situațiunea nefavorabilă prezentă la bunăstare materială și economică.

Scim bine, că băncile noastre nu vor pute face minuni în această direcțiune; vor pute însă trage brezde roditoare în ogorul sterp. Dar cum?

Calea cea mai potrivită ni se pare aceea, care duce în direcția *cualificării feluritelor soiuri de specialiști* pentru multiplele noastre trebuințe ale poporului nostru. Conducătorii institutului „Ardeleana” din Orăștie au făcut începutul. Ei au înființat o *reuniune economică* cu două despărțeminte, unul pentru agricultori și altul pentru meseriași. Deodată cu reuniunea s'a înființat și o *foaie economică* și s'au pus la cale deja dela început *prelegeri și experimentări* agricole, s'au distribuit și se distribuie *altoi și semințe* de nutrețe artificiale, etc. Iar în adunarea generală din acest an institutul „Ardeleana” a creat și ajutoare pentru *cualificarea de specialiști* pe terenul agricol și industrial. Anume a destinat 2 ajutoare de câte K 200 pentru trimiterea alor 2 țărani la *școala de grădinărit* din Turda, K 200 pentru trimiterea unui țăran la *școala de vințeleri* din Aiud și K 200 pentru trimiterea unui industriaș la *cursul de mecanică*.

Grădinarii și vințelarii cualificați în felul acesta sunt elemente indispensabile atât pentru reuniunile agricole cât și mai ales pentru comunele unde ei trăiesc. Tot așa, va trebui, să ne cualificăm și alte soiuri de specialiști pentru diferitele rami ai agriculturii.

Dacă toate băncile noastre vor proceda astfel, în 10—20 de ani putem avé sute și chiar mii de specialiști, cari vor exercita o influență foarte binefăcătoare asupra progresului nostru economic, indeosebi asupra bunăstării țăranului.

Atragem cu tot înadinsul atențiunea conducătorilor băncilor noastre asupra acestui fel de *innoiri necesare* pentru ameliorarea situațiunii economice a poporului nostru.

Procuristul la societățile pe acțiuni.

Conform § 37 al Legei com. *procurist* este acela care primește procură dela proprietarul (șeful) întreprinderii comerciale sau se autorizează a signa firma șefului „per procura” („p. p.”). Sfera de competență a procuristului o normează §§ 38 și 39, iar § 40 enunță, că procuristul este obligat a semna firma cu un adaus, care să indice procura. Conform § 4 al L. C. dispozițiunile legii referitoare la comercianți, având valoare și față de *societățile* comerciale, între cari se numără conform § 61 a L. C. și societățile pe acțiuni, — până acum n'a existat nici o îndoială, că în sensul § 37 al L. C. societățile pe acțiuni sunt îndreptățite a autorisa la semnarea firmei afară de membrii direcțiunii și procuriști, cari să semneze firma „per procura”. S'au compus și înregistrat până acum numeroase statute, în cari direcțiunea se autorizează a institui procurist, ba există chiar și astfel de statute, în cari se enunță în mod obligator, că firma are să o semneze sau doi membri ai direcțiunii sau un membru al direcțiunii cu un funcționar autorizat a firmare (procurist). Dar direcțiunile societăților pe acțiuni au usat până acum de dreptul de a numi procuriști, chiar și fără să fi fost autorizați la aceasta prin statute și e notoric, că există mai cu seamă la băncile mai mari, nu numai unul, ci chiar mai mulți funcționari superiori (directori executivi, șefi de secție etc.) investiți cu procură, a căror înregistrare forurile competente au ordonat-o până acum fără nici o observare.

Usul de a numi procuriști se bazează și pe §. 193 al L. C. care enunță, că *conducerea precum și reprezentarea afacerilor societății se pot încredința și altor plenipotențiați sau funcționari ai societății*. E adevărat, că legea dice, că față de aceștia se aplică dispozițiunile legii referitoare la *plenipotențiații comerciali*, ceea-ce însă nu exclude, ca plenipotențiatul să se investească totodată și cu semnarea firmei „per procura”, pentru-că § 43 al L. C. distinge două categorii de plenipotențiați comerciali: unii, cari sunt autorizați și la semnarea firmei și alții, cari nu au dreptul acesta. Dr. Nagy F. în opul său „A magyar kereskedelmi jog kézikönyve” deși relevează, că intențiunea legii n'a fost de a permite societăților pe acțiuni instituirea de procuriști, cu toate acestea totuși este de părere, că usul de a se institui procuriști nu este contrar legii; anume Dr. Nagy dice în cartea sa (vol. I. pag. 402) următoarele referitor la acest obiect: „Sfera de competență a direcțiunii în general nu este mai mică, decât a reprezentantului societății colective și în comandită, iar la acestea legea admite instituirea de procuriști. Reprezentanții societăților colective și în comandită încă nu sunt după drept proprietarii întreprinderii, asemenea nici singuraticul reprezentant nu este singurul proprietar. Numai comitetul de supraveghiere nu este îndreptățit a institui nici procurist, nici alt reprezentant.

Iar la compunerea legii comerciale s'au ridicat în „anchetă“ voci contra aplicării procuriștilor la societățile pe acțiuni, numai din motivul acela, că s'au născut temeri că dacă adunarea generală va fi autorizată a numi afară de direcțiune încă și procuriști, situațiunea direcțiunii va deveni foarte problematică; prin urmare „ancheta“ s'a temut numai, că în modul acesta se va restringe sfera de competență a direcțiunii, dar nici decum n'a tras la îndoială dreptul direcțiunii de a institui procuriști, dacă o află aceasta de lipsă.

„Curia reg. încă admite instituirea de procuriști la societățile pe acțiuni, dar condiționat, căci în decisiunea sa Nr. 1179/1891 dice:

„Intru-cât o permit statutele, § 184 al L. C. nu oprește ca societatea pe acțiuni să investească pe unul sau mai mulți funcționari ai sei cu dreptul de firmare“.

Aci așadar se pretinde, ca instituirea procuriștilui să fie admisă prin statute, ceea-ce însă nu alterează de loc esența chestiunii sulate.

Schnierer Gy., în opoziție cu părerea generală și cu părerea lui Nagy F. și a Curiei, susține în comentariul său asupra legii comerciale, că *societatea pe acțiuni preste tot nu este îndreptățită a institui procuriști*. Părerea aceasta și-o motivează cum urmează:

1. Fiindcă societatea pe acțiuni o represintă direcțiunea, instituirea *procuriștilui este de prisos* și nici nu se unesece cu organismul societăților pe acțiuni, căci instituirea procuriștilui presupune *existența unui șef cu responsabilitate ilimitată*. 2. Fiindcă § 193 se referă numai la dispozițiunile legii cu privire la plenipotențiații comerciali. Dară — adauge în evidentă contradicție cu cele precedente — toate acestea nu exclud ca unul s'au altul dintre funcționarii societății să fie autorizați la firmare, dacă o permit aceasta statutele, numai cât acest funcționar poate semna firma totdeauna numai împreună cu unul sau mai mulți membrii ai direcțiunii.

Această explicare contradictorie pân'acum n'a prins rădăcini în praxă, pentru-că nu este corăspunătoare stadiului actual al dreptului acționar. Legea com. germană, care codifică dreptul acționar în modul cel mai corăspunător recerincilor moderne, admite apriat aplicarea procuriștilor. Referitor la aceasta § 232 al L. com. germ. dice următoarele:

„Dacă statutele nu admit, ca societatea să o represinte fie-care membru singuratic al direcțiunii, atunci ele pot decreta, că membrii direcțiunii să *represente întreprinderea împreună cu un procuriști*. Statutele pot autorisa comitetul de supraveghiare, ca acesta să permită singuraticilor membri ai direcțiunii de a represanta societatea singuri sau *impreună cu un procuriști*“.

De amintit mai este alinea ultimă a § 35 din art. de lege XXIII din 1898, unde se dice, că însoțirile economice și industriale de credit întemeiate pe baza acestei legi nu pot institui procuriști. Această încă dovedesce, că legea comercială nu interdice nici societăților pe acțiuni și nici asociațiunilor aplicarea de procuriști, căci dacă ar interdice aceasta, atunci n'ar fi fost de lipsă a se trece opreliștea aceasta și separat în legea referitoare la însoțirile de credit aparținătoare însoțirii centrale.

Din toate acestea se poate vedea, că după părerea generală aplicarea de procuriști la societățile pe acțiuni nu este considerată ca contrară legii ori organismului societăților pe acțiuni; cu toate acestea în urma interpretării greșite a unei decisiuni a tribunalului comercial și cambial din B.-Pesta, unele țiare au susținut că *societățile pe acțiuni nu sunt îndreptățite a institui procuriști*.

Tribunalul din chestiune adecă a respins în Februarie a. c. cererea băncei „*Wicner Bankverein*“ din Viena, prin care aceasta a cerut să se înregistreze dreptul de firmare al mai multor procuriști dela filiala ei din B.-Pesta; cererea însă s'a respins. fiind-că conform § 2 al art. de lege XXII din 1878 reprezentantul filialei de aici a societății pe acțiuni austriace nu este procuriști, ci poate fi *plenipotențiat* cu sfera de competență mai extinsă decât procuriști.

În privința aceasta tribunalul comercial și cambial are drept, dar sunt în rătăcire acele țiare, cari din această decisiune au dedus, că instituirea de procuriști este ilegală. Se poate susține, că direcțiunea este autorizată a pune procuriști numai dacă o permit aceasta statutele expres și că procuriști poate semna firma numai împreună cu un membru din direcțiune; dar că societatea pe acțiuni este necondiționat îndreptățită a institui procuriști este mai presus de orice îndoială, pentru-că legea nu poate da societăților pe acțiuni mai puține drepturi decât societăților colective și în comandită. Obiecțiunea, că prin instituirea procuriștilui se micșorează responsabilitatea direcțiunii este nefondată, pentru-că în sensul § 190 al L. C. față de a treia persoană limitarea sferei de competență a direcțiunii nici în cazul acela nu are valoare, când limitarea aceasta s'ar basa pe statute și fiind-că în conformitate cu § 189 membrii direcțiunii sunt *solidar* responsabili, responsabilitatea aceasta nu se poate transmite nici asupra procuriștilui și nici asupra unui sau doi membri ai direcțiunii, cari eventual signează firma.

Cu toate acestea la revisiunea legii comerciale va trebui normată definitiv chestiunea instituirii procuriștilor la societățile pe acțiuni, în special va trebui rezolvată chestiunea, dacă la aplicarea de procuriști direcțiunea trebuie să fie autorizată prin statute sau nu și modul cum are să semneze procuriști firma. Autorisarea prin statute credem că este de prisos, căci împedecă libertatea de acțiune a direcțiunii. Direcțiunea fiind responsabilă pentru toate, deci și pentru faptele procuriștilui, procede conșcie de responsabilitatea sa când institue un procuriști și 'l investesce cu drepturile cuprinse în § 38 al L. C. Semnarea firmei prin procuriști nu se va pute face nici la societățile pe acțiuni altcum, decât cum prescrie § 40 L. com., adecă cu un adaus, care să indice procura.

Adausul acesta este conform usului „p. p.“ („per procura“), care din partea membrilor din direcțiune nu se face, dar din partea procuriștilui necondiționat. Statutele vor pute, se înțelege, stabili și alte modalități pentru semnarea firmei; d. ex. că procuriști semnează firma împreună cu un membru din direcțiune; adausul „p. p.“ are să se facă însă și în cazul acesta din partea procuriștilui. O astfel de dispozițiune ar delătura ori-ce dubietate. (După „*Magyar Pénzügy*“.)

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 30 Aprile 1903.

Speranțele nutrite de cercurile financiare despre reducerea etalonului la banca engleză nu s'au realizat nici în septămăna aceasta, deci nici nu se vor mai pute realiza în timpul cel mai apropiat.

Ultimo n'a produs în monarhia noastră vr'o schimbare mai esențială. Cererile n'au fost așa de mari precum se credea în general. Cambiile prezentate spre escomptare Băncii austro-ungare în cele 3 zile ultime

ale luni au făcut în Viena 30 milioane față de scădere de peste 20 milioane coroane, în Budapesta 21 milioane, pecând scadentele fac numai 5 milioane coroane. Discontul privat pentru cambiele de bancă de prima bonitate a variat între $3-3\frac{1}{4}\%$, iar pentru cambiele de portfel a fost dela $3\frac{3}{4}\%$ în sus.

În Berlin discontul privat a fost 3% și a scăzut în 30 Aprilie la $2\frac{7}{8}\%$.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

Timpul critic din decada a doua a luni Aprilie a înspăimântat pe agricultorii din întreagă Europa centrală. Zăpezi, înghețuri și furtuni au fost în Ungaria, Austria, Germania, Franca nordică, Italia și Statele Balcanice. Poamele, legumele, și în unele locuri și viile, au fost decimate; semănăturile de toamnă — cum s'a constatat ulterior — însă au suferit puțin, iar cele de primăvară ceva mai mult. Timpul moderat, ce s'a pornit în decada a treia a luni, a înviorat inimile agricultorilor și a făcut ca pe piețele internaționale de bucate să nu se întempele sguiduri mai simțite.

*

Deprețirea bucatelor noastre este cauzată îndeosebi de producțiunea americană, care învoalvă pentru noi un pericol crescând. După socotelile statisticianilor în ultimii 30 de ani prețurile bucatelor au scăzut pe piețele monarhiei austro-ungare: la grâu cu K 7·60, la sêcară cu K 3—, la orș cu K 1·60, la ovês cu K 2·20, la cucuruz cu K 3·30 de maja metrică și această deprețire se explică prin impregiurarea că în ultima perioadă de 30 ani teritorul cultivat cu bucate s'a sporit dela 26 milioane hectare la 64 mil. hectare, pe când speșele de transport dela Chicago la Liverpool au scăzut dela 1870—1879 la media de K 6·50 de maja metrică, iar dela 1890—1901 au mai scăzut cu K 2·80 și scad din an în an; iar teritorii virgine, destinate pentru agricultură, sunt încă din abundență în America.

*

Examenul teoretic la școala economică a comitatului Sibiu se va ține — conform avisului făcut de vice-comitele acestui comitat — la 6 Maiu st. n. a. c. la oarele 3 d. a. în Sibiu, tîrgul vitelor Nr. 10. Elevii vor fi examinați din: limba maghiară, aritmetică și geometrie, fisică, cunoscințe elementare din economia câmpului, cunoscințe speciale din cultura plantelor, pomologie, cunoscințe speciale din prăsirea vitelor și îngrigirea lor higienică. Cărțile de economie și caetele purtate de elevi vor fi expuse spre vedere publică în cursul examenului. Examenul practic la această școală se ține toamna în Octobree.

INDUSTRIE.

Stipendiu pentru meseriași. Ministrul ung. de comerț a publicat concurs la un stipendiu de K 1350 pentru meseriași tineri, cari ar dori să se perfecționeze în meseria lor în străinătate. *Terminul concursului e 30 Maiu st. n. a. c.* Informațiuni mai detaliate dă Camera de comerț și industrie din Brașov.

+

COMUNICAȚIUNE.

Veniturile căilor ferate ungare în pătrarul I al anului curent a fost de K 47.909.400, cu K 2 milioane mai mare decât în anul trecut. Plusul rezultă din K 600.000 dela transportul persoanelor și K 1.400.000 dela transportul de mărfuri. Numărul vagoanelor de povară s'a ridicat la 579.085, cu 28.825 vagoane, sau $5\cdot2\%$ mai multe decât în perioada corespunđitoare a anului trecut, când se transportaseră 550.260 vagoane. Acest plus provine în locul prim din transportul de bucate și lemne, în locul al doilea din transportul de făină și cărbuni de peatră. Cu bucate s'au transportat 56.152 vagoane, adecă un plus de 30% față de 43.238 vagoane din an. tr., cu lemne 79.305 vagoane ($+20\%$), cu făină 26.139 vagoane ($+18\%$) și cu cărbuni 81.628 ($+5\%$). Un minus a rezultat dela animalele vii, de cari s'au transportat 26.535 vagoane, cu 7% mai puține decât în pătrarul I al anului precedent și dela mărfurile de măruntșuri 8% mai puțin.

+

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Armonia“ institut de credit și economii, soc. pe acțiuni în Cincul-mare (Nagy-Sink, cottul Tîrnava-mare). Sub firma aceasta s'a înființat în Cincul-mare precum aflăm o nouă întreprindere financiară românească cu un capital social de K 20.000 (200 acțiuni à K 100). Direcțiunea se compune din dnii: *Jacob Macaveiu, Ioan Dejenariu, Moise Dêrloșca* din Făgăraș, *Ioan Baștea, Moise Nioara, Moise Buițan* și *Ioan Stîngu* din Cincul-mare.

*

„Bănățana“ institut de credit și de economii, societate pe acțiuni în Bucoveș. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 15 Februarie 1903 sub presiul dlui *Dimitrie Buibaș*, fiind notar dl *Cornel Gherga*, iar verificători ai procesului verbal dnii *George Negrea* și *Petru Țăran*. Preșenți au fost 26 acționari, reprezentând 235 acțiuni cu 235 voturi.

Profitul net de K 1078·70 s'a distribuit astfel: Fondului de rezervă K 1000—. Scopuri filantropice-culturale 18·70. Remunerațiune casarului K 60—.

Suma destinată spre scopuri filantropice culturale s'a folosit pentru cumpărarea unui dulap pe sama bibliotecei populare.

În direcțiune s'au ales dnii *Dimitrie Buibaș, Ioan Surdu, Dimitrie Surdu, Ioan Catu, Damaschin Cuciu, Ioan Raicu* și *Constantin Țăran*, și în comitetul de supraveghiere dnii Dr. *George Adam, Romulus Carabaș, Alexandru Buibaș, Petru Gherghina* și *George Negrea*.

*

„Buciumana“ reuniune de păstrare și anticipare în Bucium-Poeni. Institutul acesta și-a încheiat bilanțul anului de gestiune 1902 cu o *perdere* de K 672·18 față de K 1121·70 profit net în anul de gestiune precedent. Pasivele se presintă astfel: Capital social K 12.816— (în 1901 K 12.260). Depozite spre fructific. K 29.389·10, față de 1901 o decrescere de K 2641·78. Fond de rezervă K 702—. Reescompt K 26.244— (în 1901 K 8616—). Totalul pasivelor se cifrează cu K 69.448·30. Față de acestea stau următoarele active: Cassa K 314. Escompt K 42.677— (în 1901 K 30.817—). Imprum. hipotecare K 24.306— (în 1901 K 20.455—).

Adunarea generală s'a ținut la 21 Aprilie a. c. sub presiul dlui *George Lupu*, fiind notari dnii *Traian*

Rațiu și Nic. I. Adamovici, iar verificători ai procesului verbal dnii *Ioan Iurca-Șuntel și Stefan Trifa*. Au participat în total 17 acționari reprezentând 155 cote cu 132 voturi. Despre decisiunile aduse ne lipsesc date mai de aproape.

*

„*Buna*“ *însoțire de credit și depuneri în Feleacul-săsesc* și-a ținut adunarea generală la 9 Martie 1903 sub presiul dlui *Michail Baci*, fiind notar dl *Stefan Todoran*, iar verificători ai procesului verbal dnii *Balinth Istvan și Moldovan Pavel*. Prezenți au fost 33 acționari, reprezentând 64 acțiuni cu 64 voturi.

Profitul net de K 599.06 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 223.26. Fondului de rezervă K 112.—. Scopuri filantropice-culturale K 8.—. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 110.—. Presidentului remunerație K 60.—. Casarului remunerație K 60.—. Servitorului K 6.—. La dispozițiunea adunării generale K 19.80.

Suma destinată spre scopuri filantropice culturale s'a adaus la fondul cultural fondat spre acel scop.

Dividenda s'a fixat cu 5% și se plătesce imediat după adunarea generală. În direcțiune s'au ales dnii *Dumitru Mercan, Aurel Hatoș și George Miku*. Cassar s'a reales dl *Stefan Todoran*.

*

„*Cassă de împrumut cu însoțire*“ în *Békás* (comit. Ciuc). Sub firma aceasta există în Gyergyó-Békás, comit. Ciucului o întreprindere românească, de existența căreia până acum numai puțini din cetitorii noștri vor fi știut.

Bilanțul pe al VI-lea an de gestiune încheiat cu 31 Decembrie 1902 conține următoarele poziții mai însemnate: Escompt K 73,588 și Imprumuturi cu cavenți K 47,992. Realități K 8470.—. Pretensiuni dubii K 3000.—. Totalul activelor este de K 137,728.05. La pasive aflăm: Capital fundamental K 38,266.—. Fond de rezervă K 23,062.—. Fond de rezervă neatacabil K 3241.—. Depozite spre fructific. K 24,157.— și Reescompt K 43,622.—. Profitul net se cifrează cu K 4055.24, iar venitul brut cu K 15,998.—.

Bilanțul este semnat de dnii: Alex. Precup ca director executiv; Ioan Urziceanu, presid. al direcțiunii; Pompeiu Butnariu, vice-president și Iancu Lancret, Iosif Wiviriski, Nicolae Hangan și Emanuil Cifrea ca membri.

Comitetul de supraveghiere se compune din dnii: David Lanczet, Iuliu Nagy, Teodor Crușitu, Augustin Rîșniță și Ioan Cădea.

Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 12 Martie 1903 sub presiul dlui *Ioan Urziceanu*, fiind notar dl *George Cifrea*, iar verificători ai procesului verbal dnii *Hendel Kálna și Simeon Cepes Focșan*. Prezenți au fost 107 acționari, reprezentând 228 acțiuni cu 128 voturi.

Profitul net de K 4055.24 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 792.—. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 263.24. Abscrierea dubioaselor K 3000.—.

Dividenda s'a fixat cu 2½% = K 1.50 de cupon și se plătesce cu începere dela 1 Iunie 1903.

Cu ocaziunea aceasta s'a decis a se ținea o adunare generală extraordinară în luna Maiu în cauza alegerei a 3 membri în direcțiune, a directorului executiv, a contabilului și cassarului.

*

„*Chiseteiana*“ *reuniune de păstrare și anticipare în Chiseteu*. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 15 Martie 1903, sub presiul dlui *Dimitrie*

Popoviciu, fiind notar dl *Constantin Pava*, iar verificători ai procesului verbal dnii *Dionisie Manea și Constantin Cresta*. Au fost prezenți 49 acționari, reprezentând 134 cote cu 134 voturi.

Profitul net de K 2127.44 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 1700.—. Fondului de rezervă K 319.20. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 60.—. Transpus în contul anului viitor K 48.24.

Dividenda s'a fixat cu 7% = K 5 de cupon și se plătesce cu începere dela 30 Martie 1903. În direcțiune s'au ales dnii *Lucian Șepețan* director, *Dimitrie Ioanoviciu, Dionisie Rădulescu, Vasilie Damian, Dimitrie Pistriu și Constantin Draghiciu* și în comitetul de supraveghiere dnii *Dimitrie Popoviciu, Constantin Pava, Ioan Petruca, Ilie Bucovan și Francisc Schröder*.

*

„*Dacia*“ *institut de credit și de economii soc. pe acțiuni în Orăștie* și-a ținut adunarea generală la 21 Februarie 1903 sub presiul dlui *Ioan Mihaile*, fiind notar dl *Laurian Bercian*, iar verificători ai procesului verbal dnii Dr. *Silviu Moldovan și Simion Corvin jun.* Prezenți au fost 17 acționari, reprezentând 716 acțiuni cu 716 voturi.

Profitul net de K 20,662.34 s'a distribuit astfel. Dividendă și supradividendă K 5.227.34. Fondului de rezervă K 14,000.—. Scopuri filantropice-cultur. K 663.30. Tantieme oficialilor K 694.56.

Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit cum urmează: Pentru Catedrala gr. or. rom. Sibiiu K 200.—. Pentru expoziția industrială Sibiiu K 100.—. Pentru statua celor căzuți din reg. Nr. 64 la 1866 K 25.—. Pentru școalele lipsite de recușite K 200.—. Pentru alte scopuri la dispoziția direcțiunii K 138.30.

Dividenda s'a fixat cu 5% dela ultima plătire în contul acțiilor. În comitetul de supraveghiere s'au ales dnii *Ioan Botean, Simion Corvin jun., Nicolau Opincar, Constantin Dăncilă și George Balosu*.

*

„*Făgetana*“ *institut de credit și de economii soc. pe acțiuni în Făget*. Bilanțul acestui institut pe al XI-lea an de gestiune încheiat cu 31 Decembrie 1902 arată în comparațiune cu bilanțul anului precedent următoarele schimbări mai esențiale: la Escompt o decreștere de circa K 7000.— (starea K 590,892.—.) Cred. camb. cu acop. ipot. din contră s'au sporit dela K 192,366.— la K 196,686. O creștere de circa K 23,000 se arată și la împrumuturi ipototecare (starea K 191,403), iar împrumuturile pe oblig. cu cavenți s'au redus dela K 138,814 la K 112,945. O creștere însemnată de mai mult de K 10,000 arată poziția Diverse conturi debitoare, care se cifrează cu K 52,596. Efectele publice se presintă cu K 19,945.40 ca și în anul 1901, iar Realitățile cu K 66,325 față de K 48,239 în 1901. Totalul activelor se cifrează cu K 1,349,603 (în 1901 K 1,309,172).

Dintre pasive au crescut: Fondul special de rezervă dela K 36,711 la K 52,163.—; Fondul de pensiune dela K 47,444.— la K 55,000.—. Depozitele spre fructificare se presintă cu K 693,472.— față de K 691,974.— în 1901, iar Reescomptul a crescut cu circa K 10,000.— la K 178,559.—. Profitul net de K 32,755 este mai mic decât în 1901 cu K 2,488.—. Iar venitul brut mai mare decât în anul precedent cu K 3263.—.

Adunarea generală s'a ținut la 16 Martie 1903 st. n., sub presiul dlui *Sebastian Olariu*, fiind notar dl *Toma F. Haneșiu*, iar verificători ai procesului verbal

dnii *Dionisiu Feneș* și *Vasile Nicorescu*. Prezenți au fost 16 acționari, reprezentând 206 acțiuni cu 76 voturi.

Impărțirea profitului net de K 32,755·96 s'a făcut cum urmează: Dividendă și supradividendă K 20,000.—. Fondului de rezervă K 7836·82. Scopuri filantropice-culturale K 841·34. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 2440.—. Tantieme la funcționari K 1637·80.

Impărțirea sumei destinate spre scopuri filantropice-cult. s'a făcut astfel: Internatului pedagogic din Caransebeș I cuotă K 250.—. Fondului protopopesc gr. or. Făget K 200.—. Catedralei gr. or. rom. Sibiu K 200.—. Școlii conf. gr. or. rom. Furdea K 60.—. Școlii conf. gr. or. rom. Juresci K 50.—. Fond. Ioan Popasu Caransebeș K 20.—. Pentru casuri neprevăzute K 61·34.

Dividenda s'a fixat cu 10% = K 20 de cupon și se plătește imediat după adunarea generală. În direcțiune s'a ales în locul dlui *Dionisiu Feneș*, dl *Gerassim Sêrb*, protopresbiter gr. or. rom. în Belinț.

*

„*Fortuna*“ institut de credit și economii în *Rodna-veche*. Rectificăm următoarele erori de tipar străcurate în raportul nostru publicat în Nr. penultim asupra adunării generale a acestui institut, anume să se cetească *Ioan Issip* în loc de *I. Iosip* și *Silvestru Murășan* în loc de *S. Moldovan*.

*

„*Monoreana*“ institut de credit și de economii, soc. pe acțiuni în *Monor*, și-a ținut adunarea generală la 20 Februarie 1903 sub presiul dlui *Simion Bejan*, fiind notar dl *Simion Tanco*, iar verificatori ai procesului verbal dnii *Simion Tanco* a *Anisu* și *Ilie Berci*. Prezenți au fost 11 acționari, reprezentând 153 acțiuni cu 153 voturi.

Profitul net de K 1911·96 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 700.—. Fondului de rezervă K 286·65. Scopuri filantropice-cult. K 95·55. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 286·65. Tantieme pentru oficiali K 38·22. Remunerațiune directorului executiv K 252·45. Remunerațiune casarului K 252·44.

Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit cum urmează: Bisericii gr. cat. din *Monor* K 47·78. Fondului de ajutorare K 47·77.

Dividenda s'a fixat cu 7% = K 3·50 de cupon și se plătește cu începere dela 1 Iulie. În direcțiune s'au ales dnii *Ciril Deac*, vicar Năsăud, *Simion Bejan*, notar pens. *Monor*, *Dumitru Moldovan* propr. în *Monor*, *Simion Tanco* preot în *Monor* și *Mihailă Pinte* invetător pens. în *Monor*, și în comitetul de supraveghiere dnii *Leon Monăstirean*, contabil la „*Bistrițiana*“ în *Bistrița*, *Petru Vasiliu Onigaș* director la școala fundațională din *Monor* și *Petru Furdul* casar comunal în *Monor*.

*

„*Olteana*“ casă de economii, soc. pe acțiuni în *Viștea-inferioară*. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 25 Martie a. c. sub presiul dlui *George Borzea*, fiind notar dl *Aurel Borzea*, iar verificatori ai procesului verbal dnii *Vasile M. Stanciu* și *Istrate Borzea*. Prezenți au fost 52 acționari, reprezentând 204 acțiuni cu 204 voturi.

Profitul net de K 10,334·54 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 3200.—. Fondului de rezervă K 516·73. Tantiemă direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 516·73. Tantiemă funcționarilor K 206·69. Fondului de binefaceri K 141·88. Supradotare fondului de rezervă K 3700.—. Fondul de clădire K 500.—. Delegațiunii băncilor K 51·51. Remu-

nerațiune direcțiunii, comitetului de supraveghiere și funcționarilor K 280.—. Abonament de reviste K 280.—. Fondului de pensii K 300.—. Masa studenților Brașov K 40.—. Masa studenților Cluj K 40.—. Masa studenților Blaj K 20.—. Catedrala din Sibiu K 50.—. Pentru scopuri de binefacere K 491.—.

Dividenda s'a fixat cu K 8 de cupon și se plătește cu începere dela 1 Maiu 1903. În direcțiune s'au ales dnii *George Borzea*, *Dionisie Stanciu*, *Ioan Siandru*, *Dumitru Borzea*, *Pavel Monea*, *Moise Burs* și *Nicolae Clonța* și în comitetul de supraveghiere dnii Dr. *Nicolau Șerban*, *Ioan Dejenariu*, *George Vasu* și *Ioan Banciu*.

*

„*Sebeșana*“ casă de păstrare societate pe acțiuni în *Caransebeș*. Prima adunare generală a acestui institut s'a ținut la 25 Februarie 1903 sub presiul dlui *Filip Brija*, fiind notar dl *Nicolae Theodorovits*, iar verificatori ai procesului verbal dnii *Traila Strojescu* și *George Jumanca*. Prezenți au fost 19 acționari, reprezentând 181 acțiuni.

Profitul net de K 2722·69 s'a distribuit astfel: Fondului de rezervă K 2000.—. Scopuri filantropice-culturale K 200.—. Fondului de pensii K 200.—. Fond. de binefaceri K 200. Transpus pe 1903 K 122·69.

*

„*Schintea*“ institut de credit și de economii soc. pe acțiuni în *Tăure (Tohát)*. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 27 Februarie st. n. 1903 sub presiul dlui *Ioan Bulbuc*, fiind notar dl *Ioan Pop*, iar verificatori ai procesului verbal dnii *Grigore Baciu* și *Pantilimon Moroșan*. Au participat 22 acționari, reprezentând 142 acțiuni cu 142 voturi.

Profitul net de K 2387·88 s'a distribuit astfel: Dividendă K 1000.—. Fondului de rezervă K 700.—. Fondului filantropic 102·34. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 338·78. Tantieme funcționarilor K 47·76. Remunerațiune funcționarilor K 160.—. La dispozițiunea directorului executiv K 39.—.

Dividenda s'a fixat cu 10% = K 5 de cupon și se plătește cu începere dela 1 Iulie 1903. În direcțiune s'a ales dnii: *Michail Făgărășian* director exec., *Ioan Bulbuc* președinte al direc., *Pompeiu Făgărășian*, *Ioan Borgovan* și *Grigore Pop* membri în direcțiune, iar în comitetul de supraveghiere dnii *George Curtean*, *Grigore Rus* și *Nicolau Briciu*.

*

„*Silvania*“ institut de credit și economii, societ. pe acțiuni în *Șimleu*, și-a ținut adunarea generală la 24 Martie 1903 sub presiul dlui *Georgiu Pop de Basesci*, fiind notari *Gavril Trifu* și Dr. *Mihailu Pap*, iar verificatori ai procesului verbal dnii *Alimpiu Barboloviciu*, *Vasiliu Pop* și *Georgiu Maior*. Prezenți au fost 32 acționari, reprezentând 595 acțiuni cu 300 voturi.

Profitul net de K 56,390·42 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 27,000.—. Fondului de rezervă K 16,548·64. Scopuri filantropice-culturale K 1889·68. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 8282·38. Fondului de pensii K 2269·72. Onorarii K 400.—.

Dividenda s'a fixat cu 9% = K 9 de cupon și se plătește imediat după adunarea generală. În direcțiune s'au ales dnii *Alimpiu Barboloviciu*, *Augustin Marcușiu*, *Vasiliu Pop*, *Mihailu Bohățelu*, *Vasiliu Patcasiu* și *Georgiu Maior* și în comitetul de supraveghiere dnii *Teodor Kőváry*, *Teodor Pop*, *Florian Cocian*, *Aureliu Orian*, *Octaviu Felecanu* și *Antoniu Baliban*.

Totodată s'a decis convocarea unei adunări generale extraordinare pentru înființarea unei filiale.

„SILVANIA“

institut de credit și economii, soc. pe acții în Șimleu.

CONVOACARE.

Intre obiectele pentru adunarea generală ordinară, convocată pre 24 Martie a. c. sub punctul 7 a fost suscepută propunerea direcțiunii pentru înființarea unei filiale.

Având în vedere dispozițiunile §-lui 30 din statute, în sensul cărora, la luarea de decisiuni pentru înființarea de filiale se recere, ca în adunarea generală ordinară să fie reprezentată cel puțin una terțialitate (1000 acțiuni) a acțiunilor esmise, fiind-că la adunarea generală ordinară din 24 Martie a. c. au fost reprezentate numai 868 — susamintita propunere a direcțiunii s'a relegat la o adunare extraordinară, când se va lua decis. eventual prelângă aplicarea alineatului 2 din §-ul 27 din statute.

Pre basa acestui decis, domnii acționari ai institutului de credit și economii „Silvania“ societate pe acțiuni, sunt invitați a participa la

adunarea generală extraordinară

care se va ține în Șimleul-Silvaniei la 5 Iunie 1903 st. n. înainte de ameași la 10 oare în localitatea institutului.

Obiectul acestei adunări generale extraordinare va fi punctul 7 din programa adunării gen. ordinară din 24 Martie a. c.:

Propunerea direcțiunii referitor la înființarea unei filiale.

Se atrage atențiunea domnilor acționari la dispozițiunea §-lui 28 din statute în sensul căruia „la adunarea generală au vot numai acei acționari, cari cu cel puțin jumătate de an mai înainte sunt trecuți în registrul acționarilor și ca atari cel puțin cu una și înainte de adunarea generală, la direcțiunea institutului sau la locuri desemnate prin direcțiune, au depus acțiunile sale eventual și documentele de plenipotență. Acțiunile depuse în locuri desemnate prin direcțiune se vor lua în considerare numai în cât reversalul despre depunerea aceloră cu una și mai înainte de adunarea generală s'au depus la direcțiunea institutului“.

Pentru depunerea, respective primirea acțiunilor și a documentelor de plenipotență pentru aceasta adunare s'au desemnat, respective au fost rogați, instituturile „Albina“ în Sibiu, „Sătmăreana“ în Seini, „Sălăgiana“ în Jibou, „Bihoreana“ și Capitlul gr.-cat. din Oradea-mare, „Lugoșana“ în Lugoș, „Chiorana“ în Șomeca, „Oraviciana“ în Oravița, „Economul“ în Cluj, „Bistrițiana“ în Bistrița și dd. Vasiliu Piteaș în Hotoan și Florian Cocian în Cehul-Silvaniei.

Acțiunile, documentele de plenipotență și reversalele despre depunerea acțiunilor la locurile mai sus desemnate sunt a se presenta la institut până la 4 Iunie st. n. 4 oare după ameași.

Șimleul-Silvaniei, la 18 Aprile 1903.

Nr 37. (1—1).

Direcțiunea institutului.

Cassa de păstrare (reuniune) în Seliște.**ANUNȚ.**

„Cassa de păstrare“ (reuniune) în Seliște acoardă **împrumuturi hipotecare** dela suma de **K 3000** în sus cu **7%** fără altă provisiune sau competență de scris; iar creditele de Cont-curent cu acoperire de hârtii de valoare **cu 63%**.

Din ședința Direcțiunii ținută în 23 Aprile n. 1903.

[Nr. 38. 1—3]

Direcțiunea.

„ULPIANA“

Institut de credit și economii, ca soc. pe acții în Grădisce.

CONCURS.

Direcțiunea „Ulpianei“ institut de credit și economii, ca societate pe acții în Grădisce publică concurs pentru postul de **contabil**, devenit vacant la acest institut, pe lângă următoarele condițiuni:

a) Salar anual K 1200.—.

b) După un an de probă K 1400.—.

c) Pentru anul al treilea K 1600.— ca salar definitiv.

Cei-ce reflectează la acest post își vor înainta petițiunile — dovedind îndeosebi și cunoscința de limbi ce posed — până la 31 Maiu n. a. c.

Postul e de ocupat cu 15 Iunie st. n.

Grădisce, la 14 Aprile 1903.

Nr. 36 (3—3)

Direcțiunea.

ANUNȚ.

„Cassa de păstrare în Mercurea“ societate pe acții, acoardă **împrumuturi hipotecare** dela suma de **K 5000** în sus cu **7%** interese, fără a reflecta la provisiune, la spese de manipulare și de scris.

Mercurea, la 1 Ianuarie 1903.

[12—12]

Direcțiunea.

Irina Dietrich

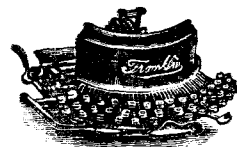
(Sibiu, str. Pintenului 7).

absolventă a școalei comerciale din Laibach, dă instrucțiune în stenografia germană și în scrierea cu mașina de scris.

Tot aici se pot lua informațiuni asupra

Mașinelor * *

*** * de scris,**

sistem american, de prima calitate.

Aceste mașini se pot întrebuița la scrierea în limba română, maghiară, germană și franceză, dau până la 12 copii simultane, au tipuri legibile și multe alte avantagii.

→ Prețul K 360.— ←